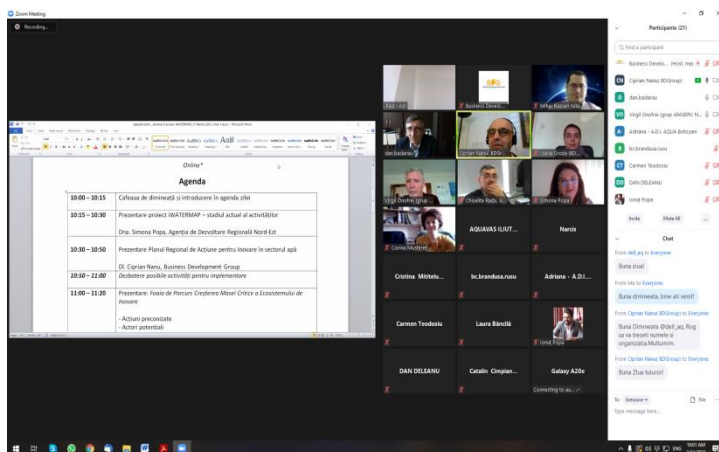

Minuta seminarului 6 de consultare publică pentru Foile de Parcurș și a Planului de Acțiune Regională (PRA), proiect iWATERMAP

Seminarul nr. 6 de consultare a stakeholderilor în cadrul proiectului iWATERMAP, a avut loc în data de 11 Martie 2021, online, seminar la care au participat 26 de persoane (7 reprezentanți autorități publice, administrații bazinale, agenții de protecția mediului și primării, 9 reprezentând companii de apă, operatori regionali și ADI APC, 4 unități de cercetare-inovare -universități și 1 reprezentant al firmelor private) precum și 5 reprezentanți ai organizatorilor (Business Development Group SRL și Agenșia de Dezvoltare Regională Nord-Est).

Întâlnirea a fost moderată de dl. Ciprian Nanu, expert în cadrul companiei Business Development Group SRL care a făcut introducerea în programul seminarului.

În continuare dna Simona Popa (Agenșia pentru Dezvoltare Regională- ADR Nord-Est) a prezentat activitășile proiectului iWATERMAP desfășurate în ultima perioadă, care aveau o importantă componentă de schimb de cunoștințe prin vizite de studiu dar care, din cauza pandemiei, a trebuit sistată. Activitășile proiectului au continuat online atât la nivelul partenerilor consorșiului proiectului iWATERMAP precum și activitășile acestuia în România. Astfel, au fost elaborate de către partenerii din proiect Foile de Parcurș (FP) și Planul Regional de Acțiune (PRA) de inovare în apă care au fost discutate în cadrul întâlnirilor online, materialele prezentate la nivelul proiectului fiind transmise și prezentate și partenerilor din România. ADR Nord-Est este membru în cadrul parteneriatul "Water Smart Territories" din cadrul Platformei Tematice de Modernizare Industrială S3 unde întâlnirile de lucru se desfășoară în cadrul Grupurilor de Lucru. În acest moment există 5 grupuri de lucru (**digitalizare, economie circulară, nămol, micropoluantți, poluare difuză**) care se întâlnesc regulat pentru a discuta prioritășile, solușiiile posibile dar și posibilitășile de finanțare existente pentru transpunerea ideilor de proiecte în practică. O propunere de proiect necesită timp pentru elaborare și *este indicat ca propunerea și consorșiiul aplicant să fie definitivare atunci când se anunșă apelul de proiecte, pentru a avea suficient timp pentru scrierea propunerii destinată finanșărilor existente și viitoare și de aceea coagularea unui grup de lucru pro-activ este foarte importantă. Aceste grupuri de lucru sunt foarte importante nu doar pentru coagularea ideilor de proiecte și a consorșiiilor necesare dar și pentru stabilirea unui nivel de încredere între parteneri, care să asigure o colaborare de succes, posibil și în alte propuneri de proiecte ulterioare.*

ADR Nord-Est elaborează de asemenea cu regularitate Catalogul Surselor de Finanțare pentru a veni în sprijinul celor care doresc să scrie propuneri de proiecte. La elaborarea Strategiei de Specializare

Inteligentă RIS3, au fost identificate domeniile de interes pentru regiune, printre care protecția mediului și apa alături de agricultură și textile. Instrumentul de finanțare POR 2021-2027 va avea linii de finanțare dedicate inovării și a dezvoltării capacității de inovare regională care vor promova cooperarea între actorii regionali. ADR Nord-Est a derulat deja un prim apel pentru sprijinirea propunerilor de proiecte pentru RIS3.¹

În privința PRA la nivelul regiunii de Nord-Est, acesta are două componente: elaborarea acestuia împreună cu FP-urile pe cele 3 domenii de acțiune stabilite în cadrul proiectului iWAERMAP (Creșterea Masei Critice a Ecosistemului de Inovare, Resurse Umane și Internaționalizare) și implementarea și monitorizarea acțiunilor propuse de către PRA și FP-uri și aprobate de actorii locali. Diseminarea rezultatelor implementării și monitorizării va fi făcută la nivel european.

În continuare dl. Ciprian Nanu, expert Business Development Group SRL, a prezentat pe scurt etapele și consultările din întâlnirile (fizice sau online) desfășurate pentru elaborarea PRA la nivelul regiunii Nord-Est. La acest moment PRA în domeniul introducerii inovării în domeniul tehnologiilor de apă prevede două acțiuni:

- Acțiunea 1 - Creșterea cooperării pentru atingerea Masei Critice a Ecosistemului de Inovare
- Acțiunea 2 - Dezvoltarea de cunoștințe și abilități pentru responsabilizarea și asigurarea progresului tehnic în domeniul apei

Ambele acțiuni prevăzute au propus și pașii pentru implementare și un aspect esențial este constituirea Grupurilor de Acțiune regionale care trebuie să preia inițiativele locale pentru întâlniri regulate și cooperare, atât pentru elaborarea de propuneri pentru proiecte într-o viziune unitară, inovatoare cât și pentru organizarea unor cursuri pentru specialiști și nespecialiști având în vedere evoluția rapidă a tehnologiilor în sectorul apă și a cunoștințelor necesare implementării acestora.

Dna. Ioana Groza, expert Business Development Group SRL, a prezentat Foia de Parcurș²(FP) pentru Creșterea Masei Critice a Ecosistemului de Inovare în apă care prevede constituirea și consolidarea Grupurilor de Acțiune (GA) pe 3 direcții – *digitalizare, infrastructură verde și economie circulară*-domenii considerate prioritare pentru perioada imediat următoare și care vor beneficia de finanțări atât la nivel național cât și european. Discuțiile avute după prezentare au reliefat că în pofida interesului arătat de mediul universitar de a prelua gestionarea GA economie circulară, nu există un număr suficient de mare de actori locali care să își exprime acordul de colaborare iar pentru creșterea masei critice este necesară colaborarea continuă a actorilor regionali/locali nu doar punctuală pentru un proiect.

Prezentarea Foi de Parcurș (FP) Internaționalizare, livrată de dl. Mihai Niță, expert Business Development Group SRL, a debutat cu introducerea termenului și a semnificației acestuia la nivel european unde se promovează colaborarea în clustere și la nivel de regiuni. În România alături de compatibilitățile cu PRA, există și posibile restricții datorate fragmentării comunicării și cooperării în echipe. Domeniile de inovare promovate în domeniul tehnologiilor de apă vor schimba arhitectura agenților economici și vor accelera antreprenoriatul instituțional (în ceea ce privește capacitatea actorilor de a comunica sau a relaționa mai direct).

La întrebarea – Există un birou de inovare în cadrul companiilor apă? - a urmat o scurtă dezbatere:

---

¹ <https://www.adrnordest.ro/lansarea-apelului-destinat-pregatirii-proiectelor-de-infrastructura-in-domeniul-specializarii-inteligente-pentru-regiunea-nord-est/>

² Prezentările vor fi transmise tuturor participanților

- chiar dacă există interes în cadrul companiilor de apă pentru inovare, datorită constrângerilor bugetare este dificil de mărit echipa și astfel activitățile din proiecte trebuie derulate de personalul existent deja
- digitalizarea este într-adevăr de viitor în sectorul de apă și vor fi și fonduri disponibile pentru a moderniza infrastructura existentă (de ex. Instalarea unor senzori pentru calitatea apei pentru a avea date suplimentare pe lângă debit și presiune)
- companiile de apă au toate problemele managementului nămolului dar legislația nouă³ cu privire la deșeurile nepericuloase și compostabile precum și proiectele în derulare pot sprijini dezvoltarea de propuneri de proiecte în viitor.

Foia de Parcurș (FP) Resurse Umane a fost elaborată pornind de la premisele existente la nivelul regiunii de Nord-Est cu privire la cheltuielile pentru cercetare și dezvoltare, populația regiunii dar și a procentului absolvenților cu diploma din domeniile generice STEM și ponderea populației cu pregătire terțiară. Totodată, chiar dacă infrastructura de cercetare este bine dezvoltată (212 unitați la nivel de regiune) ca și reprezentarea școlilor doctorale care este bună, rezultatele cercetărilor sunt puțin cunoscute și nu sunt de regulă implementate în economie. GA-urile trebuie să includă în activitățile derulate și organizarea de cursuri pentru transfer de cunoștințe dar și activități de promovare în rândul elevilor, tinerilor în general, a specializărilor din domeniul ingineriei apei. Totodată prin activitatea GA-urilor s-ar putea stimula cooperarea internațională în domeniu. FP Resurse Umane a fost prezentată de dl. Ioan Bica, expert în cadrul Business Development Group SRL.

A urmat o dezbatere referitoare atât la informațiile furnizate în cadrul prezentărilor cât și despre inovare și internaționalizare. Principalele puncte de discuții și posibile soluții menționate în cursul dezbaterii sunt listate mai jos:

- Companiile Regionale de Apă sunt familiarizate cu lucrul în Grupuri de Lucru (GL) pe diferite teme (SCADA, achiziții publice, etc.) din cadrul Asociației Române a Apei (ARA) care a inițiat și un GL Digitalizare și există premise foarte bune pentru o colaborare între GA propuse în cadrul proiectului iWATERMAP și GL din ARA .
- La momentul actual, nu există o informare publică pentru cetățeni decât în cadrul proiectelor care prevăd și consultarea publică. Pentru ca cetățenii să înțeleagă mai bine eforturile ce trebuie depuse pentru livrarea apei potabile și managementul apei uzate, ar trebui să existe o mai bună comunicare publică a companiilor de apă și aici digitalizarea ar putea sprijini prin dezvoltarea de aplicații. Pentru consolidarea GA Digitalizare s-au elaborat două chestionare care prevăd evaluarea situației existente ITC în cadrul operatorilor de apă dar și pentru sondarea opiniei publice, chestionare care vor fi distribuite tuturor celor 6 companii regionale de apă din regiunea Nord-est.
- Chiar dacă tehnologiile digitale evoluează continuu trebuie să fim la curent permanent cu acestea și să evaluăm ce se poate adapta tehnologiilor existente în cadrul companiilor de apă.
- La nivel județean trebuie întocmite Planurile Locale de Acțiune pentru Protecția Mediului pentru perioada 2021-2027 și proiectul Aquaspice⁴ cu cazul de studiu Agricol Bacău, va fi inclus ca exemplu de bună practică pentru economia circulară în domeniul apei în planul județean Bacău alături de proiectele POIM pentru extinderea și modernizarea sistemelor de apă-canal.
- Există fonduri pentru elaborarea unor planuri locale de tranziție către neutralitate climatică dar este necesară elaborarea unei propuneri de proiect și colaborarea actorilor locali iar la momentul actual nu există propuneri de acest gen dezvoltate sau în elaborare.

---

³ Legea 181/19.08.2020

⁴ <https://aquaspice.eu/>

- GA-urile în colaborare cu alte entități locale, regionale sau naționale ar putea să propună revizuirea regulilor de achiziții publice (precum eliminarea criteriului prețului cel mai scăzut) sau a politicilor de finanțare (criteriile de eligibilitate a acțiunilor propuse prin proiecte).
- Există o bună experiență cu privire la infrastructura verde pentru managementul apei din proiectele G2G și PvW⁵ colaborare între România și Olanda, derulate anterior în regiunea Nord-Est dar în prezent nu există în România proiectanți specializați în infrastructura verde ceea ce conduce la imposibilitatea dezvoltării de proiecte eligibile pentru fondurile existente. O soluție ar fi eliminarea prețului cel mai scăzut ca și criteriu la licitații astfel având posibilitate de a licita și proiectanți străini. De asemenea, conectarea cu programul de cooperare Blue Deal (<https://dutchwaterauthorities.com/blue-deal/>) în domeniul apei care este în derulare și prin care s-ar putea identifica un proiectant (România fiind una din țările prioritare de cooperare cu Olanda în domeniul apei).
- La nivel național se pot de asemenea lua în considerare proiectele NAIAD⁶ și Danube Floodplain⁷ care au elaborat seturi de politici publice privind rolul soluțiilor verzi pentru reducerea riscului la inundații și secetă. Proiectul NAIAD a avut ca obiectiv crearea unei rețele de actori locali, regionali și naționali pentru o abordare colaborativă privind măsurile de management al apei prin folosirea soluțiilor verzi și a serviciilor furnizate de ecosisteme. A realizat o analiză a percepției riscului la nivel național și regional, a derulat mai multe runde de consultări și vizite în teren pentru identificarea provocărilor pentru implementarea soluțiilor verzi și a implicat sectorul de asigurări din România pentru valorizarea valorii de asigurare a soluțiilor verzi. Proiectul Danube Floodplain a evaluat posibilitatea îmbunătățirii managementului apelor transfrontaliere și prevenirea riscului de inundații, maximizând în același timp beneficiile pentru biodiversitate. Materialele realizate în aceste două proiecte pot fi consultate pe website-ul acestora iar pentru detalii despre proiectul NAIAD Business Development Group vă stă la dispoziție.
- La nivelul ABA Prut-Bârlad există interes pentru a prelua coordonarea GA Infrastructură Verde și un prim proiect care ar putea fi derulat este organizarea unor cursuri de training pentru modelările hidraulice element foarte important pentru derularea oricărui proiect de management al riscului la inundații.

În încheiere a fost anunțată și propunerea pentru **următoarea întâlnire (a 3-a) pentru constituirea celor 3 Grupuri de Acțiune pentru sfârșitul lunii martie 2021 (ideal a fi inițiată și dezvoltată de către persoane interesate pro-active din regiunea de Nord-Est).**

Data: 11 Martie 2021

Autor: Ioana Groza

Contributori: Ciprian Nanu

---

⁵ G2G – government-to-government; PvW – Partners for Water

⁶ <http://naiad2020.eu/>

⁷ <http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/danube-floodplain>